

Nr 184

Av herr **Jacobsson, Gösta, m. fl.**, om åtgärder för skydd åt vissa hemmamarknadsindustrier.

(Lika lydande med motion nr 240 i Andra kammaren)

I de likalydande motionerna I: 167 och II: 206 till 1967 års riksdag hemställdes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära *dels* en mindre frikostig licensgivning där så vore möjligt i anslutning till förefintliga kvantitativa importrestriktioner gentemot sådana länder vilkas import till Sverige allvarligen undergrävde fortbeståndet av eljest konkurrenskraftiga svenska industrigrenar och äventyrar sysselsättningen, *dels ock* skyndsamt utredning om möjligheterna att inom ramen för våra internationella åtaganden inom GATT respektive EFTA och Norden vidtaga tillfälliga åtgärder för skapande av ett förbättrat skydd för hotade svenska hemmamarknadsindustrier.

Till stöd för angivna motioner åberopades att viktiga grenar av den svenska hemmamarknadsindustrin på senaste tid kommit att utsättas för allt svårare påfrestningar till följd av en stegrad import från låglöneländer. Medan andra västeuropeiska länder vidtagit erforderliga skyddsåtgärder, hade importen till Sverige kommit att starkt svälla ut. Åtskilliga svenska i och för sig effektiva och livskraftiga industriföretags existens vore härigenom allvarligen hotad. Sysselsättningen äventyrades. Den onormala utländska konkurrensen hade snedvridits genom dumping respektive prisclearing via statliga utrikeshandelsmonopol.

I remissyttrande över motionerna lämnade kommerskollegium en utförlig redogörelse för den handelspolitiska situationen. I fråga om licenspolitiken fann kollegium ingen ändring påkallad.

I bankoutskottets utlåtande i ämnet hemställde utskottet efter omfattande utredning och med utförlig motivering att motionerna icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd. Bl. a. hänvisades till att den svenska handelspolitiken under senare år inriktats på att fördelarna av en rationell arbetsfördelning mellan olika länder skulle tillvaratas i ökad utsträckning och på reducering av olika handelshinder i form av såväl tullar som kvantitativa importrestriktioner. Restriktiva åtgärder mot importen stode mindre väl i överensstämmelse med riktlinjerna för handelspolitiken. Tillfälliga åtgärder i av motionärerna föreslagna riktning bedömdes dock av de för handelspoli-

tikens utformning ansvariga instanserna icke som under alla förhållanden uteslutna.

Vi är klart medvetna om att den liberala handelspolitik som Sverige under en följd av år följt varit till gagn för vårt land. Denna politik måste emellertid anpassas efter de aktuella förhållandena och får ej drivas mer extremt än i andra länder.

Under den tid som förflutit sedan ärendet behandlades av riksdagen i slutet av maj 1967 har situationen för de berörda industriernas vidkommande avsevärt förvärrats. Importen från låglöneländerna har stigit och hotar nu på vissa avsnitt att svämma över alla breddar. Det gäller bl. a. textilier, skodon och möbler. Sysselsättningen har försämrats. Driftnedläggelser och permitteringar har skett, nya sådana hotar. Genom det försämrade allmänna sysselsättningsläget har möjligheterna för den friställda arbetskraften att efter omskolning vinna annan anställning blivit alltmera kring- skurna. Vissa kommuner har fått allt svårare sysselsättningsproblem.

Allt flera grenar av den svenska hemmamarknadsindustrin ligger i farozonen. Särskilt bekymmersam är situationen för ylleindustrin och konfektionsindustrin. Den totala importen av vävnader och andra textila färdigvaror, som från 1962—1967 ökade med ca 76 procent eller i runt tal 15 procent per år, har under månaderna januari—september 1967 ökat med ej mindre än 20 procent. Speciellt kraftig har stegringen varit inom konfektionen, där den uppgått till 56 procent. Den inhemska självförsörjningsgraden har gått starkt tillbaka.

Importoffensiven från låglöneländerna på den närmast oskyddade svenska marknaden fortsätter in på det nya året med ökad styrka till orimligt låga priser, vilket bl. a. avspeglar sig uti en minskad orderingång för de svenska fabrikerna, som fått allt svårare att sälja. Marknadsstörningarna har blivit alltmera påtagliga på det ena området efter det andra. För höstmånadernas del bedömes läget med stor pessimism, så mycket mera som samtidigt även exporten försvårats genom devalveringarna i Storbritannien, Danmark och Finland, alla viktiga avsättningsmarknader för svenska produkter. Fortsatta driftnedläggelser kan komma att få sådan omfattning att på längre sikt beredskapen äventyras.

Vi är medvetna om att vårt lands handlingsutrymme på det handelspolitiska fältet är mycket begränsat med hänsyn till våra engagemang i GATT och EFTA. Men desto angelägnare är det att det utrymme som finns tillvaratas för skyddande av den svenska hemmamarknadsindustrin och dess arbetskraft i rådande besvärliga sysselsättningsituation. I övriga västeuropeiska länder har man vidtagit åtgärder i detta syfte. Vårt land bör även kunna göra detta. De möjligheter som föreligger att vidtaga åtgärder för reducering av licensgivningen respektive minskning av kontingenterna för

de länder från vilka mer eller mindre dumpingartad import förekommer bör omedelbart temporärt tillvaratagas och detta utan tidsutdräkt.

De möjligheter som GATT:s bomullstextilavtal ger att begränsa marknadsstörande import av bomullsvaror såväl garner som vävnader, trikå och konfektion bör effektivt tillvaratagas. Att användandet av sådana antidumpingtullar, som står till förfogande enligt GATT, i praktiken kan erbjuda svårigheter och ofta skapar rent politiska motsättningar är vi medvetna om. Dylika tullar bör fördenskull endast rent undantagsvis tillgripas. I åtskilliga fall synes dock pris- och skaderekvisiten föreligga, varför i varje fall teoretiska förutsättningar för användande av detta vapen föreligger. Frågan bör ägnas skärpt uppmärksamhet. Det är slutligen att uppmärksamma att vårt lands anslutning till EEC mera synes ligga i vida fältet och att EFTA förlorat i värde genom de nyss omnämnda devalveringarna i Storbritannien, Danmark och Finland.

Under åberopande av vad sålunda anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att temporärt inom ramen för GATT och EFTA restriktioner måtte vidtagas i fråga om licensgivningen av importen från låglöneländer som föranleder sådana marknadsstörningar att fortbeståndet av eljest livskraftiga svenska industrigrenar och sysselsättningen äventyras, att en begränsning av importkontingenterna för dylika länder vidtages där så befins möjligt, samt att andra möjliga temporära åtgärder på tullområdet till skydd för hotade industrigrenar och dess arbetskraft måtte komma till stånd.

Stockholm den 23 januari 1968

Gösta Jacobsson (h)

Carl Eskilsson (h)

Henrik Åkerlund (h)

Holge Ottosson (h)

Gunvor Stenberg (h)

Rolf Kaijser (h)

N. Yngve Nilsson (h)

Ragnar Sveningsson (h)

Lars Schött (h)

Arvid Enarsson (h)